

Asia: VN/34558/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentteja rakentamislain muutoksista

Rakennusperinteen Ystävät ry – Byggnadstraditionens Vänner rf on valtakunnallinen yhteistyökanava rakennusperinteestä ja kulttuuriperinteestä kiinnostuneille ja tarkastelee ehdotusta tästä näkökulmasta.

56 § Purkamisluvan edellytykset

Ehdotettu purkamisluvan myöntäminen muun kuin suojellun rakennuksen purkamiseen 'aina tilanteessa, jossa rakennukselle ei olisi enää osoitettavissa käyttötarkoitusta tai purettavaksi aiottu rakennus olisi huonokuntoinen eikä sen korjaaminen olisi enää kustannustehokasta' vaarantaa rakennusperinteen kannalta arvokkaiden ei-suojeltujen rakennusten olemassaolon. Sekä käyttötarkoituksen puuttuminen että korjauksen kustannustehokkuuden arvioiminen ovat kriteereitä, jotka on helppo saada näennäisesti täyttymään, vaikka rakennus olisi käyttökuntoinen ja korjattavissa.

Lakiluonnoksen mukaan kunnanvaltuusto voisi myöntää luvan asemakaavalla suojellun rakennuksen purkamiseen muun muassa sen perusteella, että rakennus ei ole valtakunnallisesti merkittävä. Suurin osa kulttuurihistoriallisesti arvokkaista rakennuksista on paikallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä, ja niillä on keskeinen rooli alueiden identiteetin kannalta. Tässä kohdin tulee valtakunnallisesti merkittävien rakennusten lisäksi huomioida maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennukset.

Myös seuraava ehdotuksen kohta kannustaa perusteettomaan purkamiseen: Olennaista rakennuskohteen purkamiselle tällä perusteella olisi se, että purkaminen johtaisi purkumateriaalin uudelleenkäyttöön tai kierrättämiseen. Pienikin määrä riittäisi kriteerin täyttymiseen.

179 § Valitusoikeus rakentamisluvasta ja 182 § valitusoikeus purkuluvasta

Ehdotus pyrkii valitusoikeuden kumoamiseen rakentamis- ja purkulupia koskien sellaiselta rekisteröidyllä yhteisöltä, joiden toimialaan kuuluu kulttuuriperinnön vaaliminen tai rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen. Tämä rajoittaa merkittävästi sekä kansalaisyhteiskunnan toimintaperiaatteita että paikallista rakennuskulttuuria tuntevien tahojen mahdollisuuksia osallistua kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuskannan suojeluun ja säilymiseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitusoikeutta rajoitettaisiin ja museoviranomaisen valitusoikeus supistuisi koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävien rakennusten purkamislupapäätöksiä. Tämä vaarantaa paikallisesti merkittävien rakennuskohteiden säilymistä ja vaikeuttaa yllä mainittujen viranomaisten tekemää suojelutyötä.

Rakennusperinteen Ystävät ry toteaa loppuyhteenvetona, että kaikki yllä mainitut muutokset edistävät toteutuessaan vanhojen, mutta ei-suojeltujen rakennusten purkamista. Niillä on voimakkaan negatiivisia vaikutuksia sekä rakennetun kulttuuriperinnön säilymistä ja vaalimista että luonnonvarojen liikakulutuksen ja ilmastotavoitteiden toteutumisen kannalta.

Turussa 5.3.2024

Hallituksen puolesta

Ulla Clerc, puheenjohtaja

Rakennusperinteen Ystävät ry

2. Esityksen mukaan Ilmastaselvityksessä tulisi raportoida uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Asetusvalmistelun helpottamiseksi varten kysymme, tulisiko näkemyksesi mukaan vähähiilisyyssarviointi tehdä rakennukselle sekä rakennuspaikalle (rakennuspaikalla tarkoitetaan mm. rakennuksen perustuksia), vaikka hiilijalanjäljen raja-arvot on suunniteltu koskevan vain rakennusta?

Vastaus:

A: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää vain rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

B: Ilmastaselvityksen tulisi sisältää rakennuksen sekä rakennuspaikan hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki

-

3. Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioit esitetyillä muutoksilla olevan edustamasi tahon kannalta?

-

4. Kommenteja alueidenkäyttölain 57, 188 a ja 197 §:stä

-

5. Kommentteja ympäristönsuojelulain 156 b §:stä

-

6. Kommentteja laista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympärisövaikutusten arvioinnista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

-

Clerc Ulla
Rakenusperinteen Ystävät ry